

ZŠ, P. Jilemnického 1035/2, Zvolen

Deklarácia vzdelávacích práv nadaných detí

Barbara Clarková vydala v roku 1995 v bulletinu spoločnosti MENSA Deklaráciu vzdelávacích práv nadaných detí.

Tá vhodným spôsobom dopĺňa základný dokument v oblasti ľudských práv (Všeobecná deklarácia ľudských práv z roku 1948). Už v nej bolo spomenuté, že "každý má právo na vzdelanie". Deklarácia práv dieťaťa prijatá v roku 1959 detailnejšie upresňuje: "Každé dieťa má právo na vzdelanie". Na začiatku spomínaná Deklarácia vzdelávacích práv nadaných detí nám sa venuje vzdelávacím právam detí so špeciálnymi vzdelávacími potrebami...

Nadané dieťa má právo

- byť podporované prostredníctvom adekvátnych skúseností pre vyučovanie, dokonca aj vtedy, ak ostatné deti rovnakého veku či ročníka nie sú schopné z týchto skúseností profitovať,
- byť zaradené do skupín a kontaktovať sa s ostatnými nadanými deťmi, aby mohli byť pochopené, podporované a podnecované,
- byť vyučované, a nie využívané ako "opatrovník" alebo učiteľov pomocník vo väčšine času školského dňa,
- na predkladanie nových, pokrokových a vyzývajúcich ideí a koncepcií, bez ohľadu na materiály a možnosti určené pre deti rovnakého veku alebo ročníka,
- byť učené poznatkom, ktoré ešte neovláda, namiesto toho, aby bolo znova učené názorom, pojmom alebo koncepciám, ktoré už zvládlo,
- učiť sa tempom, ktoré mu vyhovuje, teda aj rýchlejšie ako jeho rovesníci,
- myslieť alternatívne, vytvárať odlišné produkty a prinášať intuíciu a inováciu do vzdelávacieho procesu,
- byť idealistické a citlivé na spravodlivosť, právo, presnosť a globálne problémy ľudstva a mať príležitosť vyjadriť svoje názory,
- na všeobecné pochybnosti, ponuku alternatívnych riešení a ocenenia komplexnosti a dôkladnosti myslenia,
- byť intenzívne, vytrvalé, cieľavedomé vo svojom úsilí pri získavaní vedomostí,
- prejavovať zmysel pre humor, ktorý je neobvyklý, hravý a často komplikovaný,
- mať vysoké požiadavky na seba a ostatných a byť citlivé na nesúlad medzi ideálmi a skutočnosťou s potrebou pomoci pri hľadaní hodnôt v ľudskej rozmanitosti,
- na vysoké výkony len v niektorých oblastiach učebného plánu, nie vo všetkých, vytvárajúc požiadavku zmysluplného a erudovaného zapojenia sa do akademickej oblasti,
- uskutočňovať záujmy, ktoré sú nad schopnosťami jeho rovesníkov, ktoré sú mimo učebného plánu alebo zahrňujú oblasti doteraz nepreskúmané a neznáme.